

ADVIES PROJECTGROEP

In opdracht van het parochiebestuur van de H.-Nicolaasparochie in vervolg op de visienota 'Samen-werken aan onze toekomst'

Parochie H. Nicolaas Zoetermeer, 6 juli 2019

Bernadette Albers, Ronald van Berkel,
Matthé Vermeulen, Jan Waaijer, Willien van Wieringen

1. PREAMBULE	2
WAT ERAAN VOORAFGING	2
INTERNE VERKENNINGEN	2
EXTERNE VERKENNINGEN	2
BASIS VOOR HET ADVIES	2
2. ADVIES	3
PER AANDACHTSGEBIED	3
PER KERKGEBOUW	3
FASERING	3
COMMUNICATIE	4
VOORWAARDEN UITVOERING	4
ADVIES VOOR DE KORTE TERMIJN	5
3. BIJ WIJZE VAN SLOT	5

1. Preambule

Wat eraan voorafging

In de week na Pasen 2018, 31 maart, bracht het parochiebestuur de visienota 'Samen-werken aan onze toekomst' uit.

Er is een projectgroep samengesteld met de opdracht de ideeën van de nota te concretiseren in een advies.

Tussen april 2018 en juni 2019 zijn een paar honderd parochianen bezig geweest rondom deze visienota: een tiental werkgroepen ging met deelthema's aan de slag: wat was er, wat zal er kunnen zijn en wat is daarvoor nodig? Daarvan bracht iedere werkgroep een rapportage uit. Daarnaast liep er een traject van gesprek met confessionele en maatschappelijke partners, zoals andere kerkgenootschappen, scholen en gemeente.

Februari 2019 bracht de projectgroep een tussenrapportage uit. Mei en juni volgden een zestal parochiegesprekken. De contouren van een gezamenlijk verkende toekomst werden helder.

Inmiddels heeft het parochiebestuur twee notities opgepakt, te weten van de werkgroep Communicatie en de werkgroep Liturgie Anders.

Bij wijze van toeleiding staan hieronder twee inhoudelijke verkenningen: een interne (de parochie) en een externe (de context van de parochie). Daarna volgt ons advies.

Interne verkenningen

De parochianen zijn trots op de parochie zoals die zich de laatste decennia heeft ontwikkeld. Vijf plekken om te vieren, een goede organisatie. Parochianen zijn gehecht geraakt aan het eigen vicariaat, met een gebouw waar ze vaak zelf grote inspanningen voor hebben geleverd.

Er heerst in de parochie gemeenschapszin, die de parochianen willen borgen: het zorgen voor elkaar en het zorgen voor de ander (de maatschappij, dichtbij en ver weg) mogen niet verloren gaan.

Daarnaast wordt onmacht en verdriet gevoeld. Hoe kan het dat wij hetgeen wij zo belangrijk vinden, blijkbaar niet kunnen doorgeven? De wens is er, de energie, creativiteit en de vitaliteit om die wens in daden om te zetten blijkt lastig.

Degenen die hebben meegedacht en meegedaan zien dat er nieuwe wegen mogelijk zijn om de parochie anders te organiseren en samen anders te vieren.

Externe verkenningen

De eerste verbindingen zijn gelegd met andere kerkgenootschappen, maatschappelijke organisatie, scholen en de gemeente. Er is een grote mate van bereidheid tot samen denken en werken aan noden in de stad Zoetermeer. Inmiddels heeft de werkgroep RK Diaconaal centrum, die hecht samenwerkt met de (oecumenische) werkgroep Stadsdiaconaat, een visienota geschreven die tegelijkertijd met dit advies gereed is.

Basis voor het advies

Onderstaand advies is gebaseerd op de werkzaamheden van de werkgroepen in het afgelopen jaar, en de opbrengsten daarvan. Doel is een vitale parochie, die uitstraling heeft in heel Zoetermeer. De rol van de gebouwen is daaraan gerelateerd: eerst wordt gekeken naar de vier pijlers van een parochie, daarna naar de realisering van die pijlers via gebouwen.

2. Advies

Per aandachtsgebied

Leren	Kapelaan als Catechetisch centrum (plaats van alle activiteiten)
Vieren	Nicolaaskerk als Eucharistisch centrum de huidige Wijngaard (met een nieuwe naam) als Liturgisch centrum
Dienen	Diaconaal Centrum (inclusief Voedselbank), in Doortocht of Genesareth
Pastoraat	In de wijken (huisbezoek, groot huisbezoek, aangeklede ontmoetingsvieringen (met soep, koffie etc.)

Per kerkgebouw

1. De Nicolaaskerk is het gebouw voor de weekendvieringen, vieringen waarin sacramenten worden gevierd (EHC, Vormsel etc.), de hoogfeesten en andere parochiële vieringen.
Voorwaarde: er komt er een herinrichting van de Nicolaaskerk, die ruimte creëert én recht blijft doen aan het karakter van dit gebouw. (Bijvoorbeeld: zijbeuken half draaien, vervangen door stoelen of verwijderen zonder vervanging. Achterste banken weg opdat er meer ruimte komt achterin, halverwege een rij verwijderen voor meer 'lucht'.)
N.B. Iedere zondag is er crèche en kinderwoorddienst opdat alle generaties desgewenst de viering van 11.00 uur kunnen bijwonen.
2. De huidige Wijngaard wordt een vierplek voor de hele parochie (waarbij ook Eucharistie mogelijk is) naast de Nicolaaskerk. Dit kerkgebouw verhoudt zich tot de parochiekerk, de reguliere vieringen (zoals in punt 1 genoemd) zijn alleen in de Nicolaaskerk. De Wijngaard krijgt een nieuwe naam, opdat de nieuwe, parochiële functie van dit gebouw ook in de naamgeving duidelijk is. Idealiter heeft de nieuwe naam een relatie met de patroonheilige van de parochie, H. Nicolaas.
N.B. Het gebouw van de Wijngaard als "vierplek" vindt niet alleen argumentatie in de ligging (over de snelweg en het spoor), maar ook in de grootte van het gebouw, de indeling met het aantal bijruimtes en de inkomsten die dit gebouw genereert door verhuur aan derden (onder andere de baptisten en de Weight Watchers).
3. Doortocht en Genesareth worden onttrokken aan de eredienst. Een van de twee kan gaan functioneren als Diaconaal centrum, de ander wordt gesloten. Om een keuze te maken is een programma van wensen dan wel eisen nodig (staat van het gebouw, kosten/baten, bereikbaarheid etc.). Op basis van dit programma kan worden gekeken welke van de twee het beste daaraan zal voldoen.
4. De Tabor wordt onttrokken aan de eredienst en gesloten. (Er wordt onderzocht hoe de RK geloofsgemeenschap present kan zijn in het noorden van Zoetermeer via samenwerking met de Oosterkerk, zie laatste punt van dit advies).

Elementen als liturgisch vaatwerk en andere voorwerpen (zoals geïnventariseerd door de werkgroep Roerend Erfgoed Nicolaasparochie) kunnen een plaats krijgen in de Nicolaaskerk of een van de andere gebouwen.

Samenvattend: van de vijf kerkgebouwen worden er twee gesloten, één krijgt een functie zonder vieringen, één krijgt als hoofdfunctie vieringen voor de gehele parochie en één krijgt als hoofdfunctie vieringen van allerlei aard (inclusief de mogelijkheid van Eucharistieviering).

Fasering

Tussen 1 september 2019 en 1 september 2020:

- wordt uitgezocht wat het beste gebouw is voor het Diaconaal centrum.
- wordt het gebouw van keuze gereed gemaakt voor die nieuwe functie van Diaconaal centrum
- wordt de Wijngaard gereed gemaakt voor de nieuwe functie van liturgisch centrum.
- wordt de Nicolaaskerk heringericht;

- verzorgt elk vicariaat gedurende een of meer weekenden de viering(en) met koor, koster, lector, misdienaars, acolieten etc. Er is dan geen viering in de desbetreffende vicariaatskerk. Zo trekt elk vicariaat naar de Nicolaaskerk. Op deze wijze wordt er ruimte geschapen in plaats van dat ruimte wordt ontnomen via sluiting.

Per 1 september 2020

- zijn Tabor, Doortocht en Genesareth aan de eredienst onttrokken.

De vier vicariaatskerken gaan alle in één keer dicht. Ook al staat een gebouw dan even leeg en zal dat onbegrip kunnen genereren.

Per 1 oktober 2020 (indicatief)

- gaat het Diaconaal Centrum open (v/h Doortocht dan wel Genesareth)
- gaat het Liturgisch centrum open (v/h de Wijngaard).
- gaat de Nicolaaskerk functioneren als parochiekerk.

Per september 2023

- kijkt de kerngroep terug op het proces en de stand van zaken. Klopt dat wat er is gedacht met dat wat er tot stand wordt gebracht?

Communicatie

Er moet van meet af aan helderheid worden geboden aan de parochianen waarnaar toe wordt gewerkt en met welke fasering, met aandacht voor de rouw.

Voorwaarden uitvoering

1. Deze drie onderdelen staan op groen:
  - Financiën
  - Inhoud
  - Organisatie
2. Jongeren: parochianen tussen de 15 en 35 moeten structureel meedenken en –praten over de uitvoering van het advies: het gaat om hún geloofsgemeenschap nu en in de toekomst.
3. Een Kerngroep gaat in drie jaar het advies uitvoeren. Leden (maximaal vijf):
  - vertegenwoordiger(s) van pastoraal team,
  - vertegenwoordiger(s) van het parochiebestuur en
  - een aantal anderen.

Wie lid wordt van de Kerngroep, gaat een commitment voor drie jaar aan.

Naast de kerngroep zijn er werkgroepen voor deelthema's.

4. Werkgroepen: een aantal van de huidige werkgroepen wordt gevraagd of ze hun eigen notitie willen uitvoeren.

Ook een of meer nieuwe werkgroepen kunnen in het leven worden geroepen, zoals voor organisatie van de parochie met de nieuwe structuur.

Werkgroep Communicatie: is aan de slag.

Werkgroep Liturgie Anders: is aan de slag

Werkgroep Cijfers: krijgt alle cijfers betreffende alle gebouwen en de parochie in haar gehaal (de financiën per kerkgebouw zijn er nog steeds niet of worden in de aangeboden vorm niet herkend als zodanig (wat zijn de inkomsten? Wat zijn de uitgaven? Staat van onderhoud?))

Werkgroep Muziek in de parochie: gaat aan de slag zodra het advies wordt uitgevoerd.

Werkgroep Roerend Erfgoed Nicolaasparochie: wordt betrokken worden bij de (intern-parochiële) herbestemming van voorwerpen.

(De lijst van werkgroepen hierboven is niet uitputtend; welke doorgaan of ontstaan is afhankelijk van de implementatiewijze van het advies).

N.B. Het pastoraal team heeft inmiddels een afspraak met dominees uit Zoetermeer om te spreken over oecumenische samenwerking.

Advies voor de korte termijn

De projectgroep adviseert op korte termijn (september 2019) de volgende opdrachten uit te zetten:

1. Liturgisch centrum: geef aan een groep bestaande uit parochianen van elk vicariaat de opdracht te onderzoeken hoe het gebouw de Wijngaard een vernieuwde liturgische functie voor de parochie kan ontwikkelen voor heel Zoetermeer naast de Nicolaaskerk (inhoudelijke opdracht).
Notitie bij Kerngroep: november 2019
2. Diaconaal centrum: geef aan de werkgroep Diaconaal centrum de opdracht aan te geven wat nodig is qua gebouw
Notitie bij Kerngroep: november 2019
3. Catechetisch centrum: geef aan het bestuur van de Kapelaan de opdracht aan te geven wat de ruimte is voor parochie-activiteiten in relatie tot een gezonde verhuur van de ruimtes aan derde (kosten/baten)
Antwoord bij Kerngroep: oktober 2019

De volgende opdrachten met nog een onbekende adressant:

4. Context: onderzoek hoe de oecumenische samenwerking met de andere kerken nieuwe kansen geeft, te beginnen bij een onderkomen voor de voedselbank maar ook inloop/pastoraal, op wijkniveau.
5. Gebouwen: onderzoek op basis van programma van eisen welk gebouw (Doortocht of Genesareth) het beste is kan dienen als Diaconaal centrum (thuisbasis combinatie van het katholieke Stadsdiaconaat en de bredere voedselbank)
6. Onderzoek of voor Seghwaert/Oosterheem/Noordhove in samenwerking met de Oosterkerk, plek kan worden gevonden voor woord- en gebedsdiensten, aangevuld met inloop/pastorale zorg

3. Bij wijze van slot

De projectgroep heeft met dit advies recht willen doen aan de visienota, waarvan het motto is 'in beweging komen'. We hebben dat gedaan in gesprek met mede-parochianen, met wie we samen de geloofsgemeenschap vormen én dragen.

Wij hopen dat u, parochiebestuur en pastoraal team, de uitgangspunten van de visienota herkent in deze uitwerking. Wij denken met dit advies de contouren te hebben geschetst van een vitale gemeenschap, die zich richt op heel Zoetermeer én daarbuiten, die de zendingsopdracht van Jezus in de praktijk brengt:

De elf leerlingen gingen naar Galilea, naar de berg waar Jezus hen had onderricht, en toen ze hem zagen bewezen ze hem eer, al twijfelden enkelen nog. Jezus kwam op hen toe en zei: 'Mij is alle macht gegeven, in de hemel en op aarde. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader, en de Zoon en de Heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houdt dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'
(Matteüs 28:16-20, NBV)

Wij danken u voor het vertrouwen dat u de projectgroep geschonken hebt.

Met het indienen van deze adviesnota heeft de projectgroep haar werkzaamheden beëindigd.

Zoetermeer, 6 juli 2019

Bernadette Albers, Ronald van Berkel, Matthé Vermeulen, Jan Waaijer, Willien van Wieringen